Ble lurt av fargekartet

– Takk og lov for at vi testet ut fargene på garasjen før vi malte huset. Gråblått er ikke bare gråblått, sier Ellen og Knut Randem.

Av Bjørg Owren/ifi.no, ifi.no

Etter 20 år med samme farge på huset hadde paret lyst på fornyelse. Fruen hadde falt for gråblått, og de tenkte det ville bli fint.

Huset ligger i et hyggelig villastrøk i utkanten av Oslo. Det har vært lys grågrønt, med rødt staffasje og blå inngangsdør siden det var nytt. Herr og fru Randem tenkte en gråblå tone ville skape kontrast til de andre husene i nabolaget.

På fargekartet fant de Gråblå, og da skulle jo saken være grei.

Fargen ble for lys

Men nei, så enkelt var det ikke. Knut Randem er journalist med en viss fargeerfaring, blant annet trykkfarger. Og som tidligere redaktør av Maleren og ansvarlig for NCS-systemet i Norge, visste han at farger kan være lumske. Derfor tok de ikke sjansen på å velge rett fra kartet.

– Heldigvis, sier de. For da den valgte fargen ble malt på veggen, så den lys blå ut.

– Den ble altfor blå og altfor lys. Til og med naboen kom og kommenterte, forteller Randem. De testet også farger med litt mer blått i, men det ble helt feil. Da ble det lilla.

De gikk flere runder, og det ble fem prøver på veggen. Noe ble for lyst, noe ble lilla og noe for blått.

Fargene de testet, nederste rekke fra venstre: Gråblå NCS- 3208-R86B, NCS 4005-R70B, NCS 4005-R80B. Øverste rekke fra venstre: NCS 5502-B og NCS 6005-R90B.

Prøverunden var verdt innsatsen

Vi treffer Randem utenfor garasjen. Veggen ser ut som et lappeteppe etter at de har malt opp prøver med ulike nyanser av gråblått. De har studert og vurdert på nært hold og avstand, før de endelig fant den rette. Og de er tydelige på at prøverundene var vel verdt innsatsen, for ikke å si avgjørende for å finne riktig farge.

Til slutt landet de på fargen NCS- 5502-B. Den er mørkere og mindre kulørsterk enn prøven de fant på kartet. Den har heller ikke rødt i seg.

– Her er det ikke noe lillaskjær, sier Randem fornøyd og gleder seg til «nytt hus». Vindskier og vindusomramming skal males hvite. Hjørnekassene males som veggene, da de synes det blir litt for mye å markere dem.

Dette er ikke moderne kunst. Knut Randem skal skifte farge på huset og garasjen i sommer, og bruker garasjeveggen som testplass for å finne riktig farge.

Umulig å vite hvordan det blir

Selv om maleren nærmest står på trappen og tripper, anbefaler de at fargen testes på forhånd.

– Det er umulig å se fra de små fargelappene hvordan fargen blir på huset. Det fikk vi sannelig erfare, sier de, og har en klar anbefaling til andre som planlegger å skifte farge på huset:

– De små prøveboksene er en pølse i slaktetida. Bruk tid og prøv dere fram til riktig farge. Husk også at fargen skal kle huset og omgivelsene. Det skal også være fint om vinteren, sier ekteparet.

Etter testrundene er de nå ekstra oppmerksomme på grå hus. Da de dro på pinsetur så de grå hus i mange nyanser. Noen fine, mange for blasse, andre for blå, noen rosa og andre lilla.

– Kanskje eierne ikke hadde tatt seg bryet med å teste fargen, men valgte rett fra kartet, undrer de, svært fornøyde med eget valg.

Det er ingen andre grå hus i nærheten, så Randem tenker deres hus vil bli en fin kontrast og bidra til en fin helhet.

Stemmer med forskningen

Det familien Randem erfarte, er helt i tråd med hva forskningen viser. Karin Fridell Anter, svensk arkitekt og fargeforsker, har vist at fargen blir både lysere og mer kulørsterk når den den kommer på veggen. Ekspertene skiller mellom egenfarge, som er fargen på kartet, og oppfattet farge, som er fargen slik den ser ut på huset. Det er mange forhold som spiller inn og påvirker fargen; blant annet lyset, omgivelsen og overflaten. Forskningen viser også at blåtoner vil dra seg mot lilla.

Fridell Anters oppfordring til alle som skal finne farge er klar:

– Studer andre hus og finn en farge du liker. Ta rede på hvilken farge det er. Test fargen på eget hus før du bestemmer deg. Du kan ikke stole på at fargen blir lik på ditt hus – den blir for mye påvirket av omgivelsene.

Karin Fridell Anter anbefaler alle å teste fargen på eget hus.